

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 131 stemmer.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber. (Udstedelse af børsnoterede konvertible gældsbreve gennem Værdipapircentralen).

Af industriministeren (Nils Wilhjelm).
(Fremsat 18/11 87. Første behandling 25/11 87. Betænkning 21/1 88. Anden behandling 26/1 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 131 stemmer.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 174:

Forslag til lov om ligestilling mellem mænd og kvinder.

Af statsministeren (Poul Schlüter).
(Fremsat 14/1 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Helle Degn (S):**

Arbejdet med at skabe øget ligestilling skal ikke længere være undtagelsen, men reglen og en forpligtelse. Det er den væsentligste nyska-

belse i dette lovforslag, og det er efter vores opfattelse en god nyskabelse. Når offentlige myndigheder nu inden for hver deres område får forpligtelsen sådan rigtig ind under huden, og når de kan iværksætte særlige aktiviteter med det formål at fremme ligestillingen, er vi faktisk nået et lille skridt videre.

Tanken om flere midler og øget kompetence til Ligestillingsrådet kan vi helt tilslutte os; det er jo en udmærket opfølgning af tidligere beslutninger truffet af et flertal her i Folketinget.

Vedrørende Ligestillingsrådets sammensætning har vi i øjeblikket ingen yderligere kommentarer, ud over at vi foreslår, at Ligestillingsrådet selv bør fastsætte sin forretningsorden. Det står der ikke noget om i forslaget, men jeg synes, vi skal arbejde videre med det under udvalgets arbejde.

Socialdemokratiet kan give tilslutning til lovforslaget og tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Kent Kirk (KF):

Også på dette område kan man jo se, at det er, medens man har en borgerlig regering, der virkelig sker noget, og derfor hilser vi det forslag, som statsministeren har fremsat om ligestillingen, velkommen. Det er jo en opfølgning af den redegørelse, regeringen kom med i 1986, og den debat, vi havde sidste år i januar måned.

Vi finder i Det Konservative Folkeparti, at det er vigtigt, at vi arbejder for reel ligestilling ude på arbejdsmarkedet, og dette lovforslag vil give et godt grundlag for det.

Der er dog en lille ting, jeg vil knytte en kommentar til. Vi er i Det Konservative Folkeparti glade for, at der ikke i lovforslaget er medtaget positiv særbehandling som sådan, men at man på et konkret område peger på, at der kan være behov for, at myndigheder i deres ansættelsesprocedure og lignende tager hensyn til, at dér, hvor der er lige kvalifikationer hos begge køn, fremmer man kvinders ansættelse i offentlig regi. Det mener vi er fornuftigt og i overensstemmelse med den linie, som har været fulgt fra regeringens og Folketingets side i mange år.

Det Konservative Folkeparti kan naturligvis støtte statsministerens lovforslag.

Bente Søltøft (SF):

Det foreliggende lovforslag er et resultat af den dagsorden, der blev vedtaget her i Tinget i

[Bente Søltøft]

januar 1987, og hvori regeringen bl.a. opfordres til at arbejde for, at Ligestillingsrådet styrkes gennem ressourcer og kompetence til at behandle sager om lige løn og lige behandling.

Forslaget indebærer, som fru Helle Degn også nævnte, at Ligestillingsrådet tillægges yderligere kompetence, også til at behandle ligeløn, og i den forbindelse har rådet ret til at indhente oplysninger f.eks. i fagforeninger og hos arbejdsgivere. Det er vi ganske godt tilfredse med i SF, for ligeløn har jo aldrig været kvindens privilegium – det skulle da være at få en lige så dårlig løn som alle de andre kvinder.

En af de primære hindringer for kvinders ligestilling er, at kvinder i langt mindre grad er økonomisk uafhængige end mænd, og denne økonomiske afhængighed for kvinder får en afgørende indflydelse på deres liv nu og fremover.

I lovforslaget foreslås det endvidere, at det pålægges statslige, amtskommunale og kommunale myndigheder at arbejde med ligestilling, men det er ikke nærmere angivet hvordan. Hvis det kun handler om at nedsætte ligestillingsudvalg bemeldte steder, er det i hvert fald ikke nok. Et ligestillingsarbejde de steder må bygge dels på et rekrutteringsarbejde for at skaffe flere kvinder ind på mellemleder- og lederstillinger, dels på en målrettet efteruddannelsesindsats.

SF kan tilslutte sig, at Ligestillingsrådet nu på eget initiativ kan tage sager op vedrørende ligestilling. Vi synes f.eks., det ville være helt relevant at undersøge, om det er skik blandt arbejdsgivere i dette land at afkræve kvinder erklæringer om, at de er steriliseret eller ikke agter at få flere børn, før de kan ansættes. Det var jo et tilfælde, at HK hørte om den i dagspressen omtalte sag, og det var heldigt, men det er langt fra betryggende, at kun tilfældet råder, når kvinder på denne måde udsættes for retsløshed.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det ikke, hvordan Ligestillingsrådet skal støttes med ressourcer, og det er jo væsentligt, at den foreslåede udvidelse af rådets kompetence og dermed dets aktiviteter også følges op af en bedre personalemæssig normering.

Hans Jørgen Holm (V):

Det foreliggende lovforslag – sammen med nogle flere punkter på dagsordenen i dag – er jo et led i gennemførelsen af ligestilling mellem

mænd og kvinder og derfor en naturlig opfølgning af den proces og en tilpasning af lovgivningen til udviklingen i samfundet.

Vi vil fra Venstres side gerne støtte forslaget, som jo er en opfølgning af dagsordensbeslutningen fra sidste år.

Af de mere tekniske ting i forslaget er der en enkelt ting, vi godt vil gøre en bemærkning om, og det er, at Ligestillingsrådet af egen drift kan tage sager op. Det er en sag, som ikke er uden problemer. Der kan være fordele ved det, men det kan altså også betyde, at man går tæt på den enkelte person.

Men vi vil støtte lovforslaget, og så kan vi se på enkelthederne i udvalget.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne komme med nogle kommentarer til lovforslag nr. L 174.

Jeg synes, det er en meget fin forbedring af lovgivningen, der er foreslået her, og jeg tænker navnlig på § 1, stk. 2, om, at offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde for ligestilling, og at de kan iværksætte særlige foranstaltninger.

Det er for mig det fuldstændig centrale i lovforslaget, og jeg synes, det er godt, at det er taget frem. Jeg vil i tilknytning til det sige, at så er det også vigtigt, at man inden for de enkelte områder får udarbejdet konkrete handlingsplaner.

Der findes utrolig lidt statistik på dette område, og med det mener jeg, at der ikke findes meget om, hvordan aldersfordelingen inden for de enkelte departementer, ministerier og styrelser egentlig er, hvordan fordelingen mellem mænd og kvinder er, hvordan man overhovedet forestiller sig udviklingen.

Derfor mener jeg, det er nødvendigt først og fremmest at få udarbejdet et statistisk grundlag, sådan at vi kender aldersfordelingen inden for ministerierne og kan kigge på, hvilke muligheder der er for rekrutteringen også til chefstillingerne.

Det, vi i hvert fald kan se ud fra det meget spinkle materiale, vi har – og det er en undersøgelse, der er lavet af Benedicte Maegaard, og som er offentliggjort i Nordisk Administrativ Tidsskrift nr. 3 1987 – er, at det kommer til at tage utrolig lang tid, hvis der ikke sættes en særlig proces i gang. Hvis man regner på Benedicte

[Lone Dybkjær]

Maegaards tal og oven i købet gør det på en, om jeg så må sige, meget positiv måde med henblik f.eks. på at rekruttere kvinder til ligestillingsrådet, vil man opdage, at man er heldig, hvis der er ligestilling på chefområdet i år 2010 eller noget i den retning.

Derfor tror jeg, det er vigtigt, at vi får disse tal frem, og at vi prøver på at sige: Hvad er en realistisk målsætning? Det kan godt være, vi må sige, når vi ser, hvad det vil koste med ligestilling på chefniveau i år 2000, at det er fuldstændig uladssiggørligt, men så kunne vi måske sige år 2005 eller år 2010. Vi sætter med andre ord et mål for, hvornår vi ønsker ligestilling på chefniveau inden for den offentlige sektor, inden for de enkelte departementer og styrelser osv.

Det, som Benedicte Maegaards tal nemlig også viser, er, at hvis ikke vi opstiller en sådan målsætning, vil det faktisk ikke kunne lykkes selv i år 2011 at opnå den nævnte ligestilling, fordi vi ikke kender sammenhængen mellem chefområderne og rekrutteringsområderne.

Min opfordring skal derfor i denne sammenhæng være, at vi prøver inden for de enkelte ministeriers områder at få lavet en meget konkret handlingsplan på basis af en udarbejdet statistik, som ikke eksisterer i øjeblikket, og det skal så være den praktiske måde, vi udmønter stk. 2 på.

Når det så drejer sig om Ligestillingsrådets sammensætning, er vi enige i den ændring, der er foreslået her; den er logisk.

Jeg forstod på fru Helle Degn, at Ligestillingsrådet normalt selv fastsætter sin forretningsorden, og jeg vil da godt spørge, hvorfor det ikke kan være sådan i fremtiden. Men det kan vi tage op under udvalgsarbejdet. Jeg kan ikke se nogen speciel begrundelse for, at netop statsministeren skal bebyrdes også med den opgave.

Birgith Mogensen (CD):

Lovforslaget er en opfølgning af redegørelsen om fremme af ligestilling fra 1986 og den vedtagne dagsorden om samme emne fra januar 1987. Det indeholder flere elementer, hvoraf bl.a. kan nævnes, at Ligestillingsrådet får større kompetence på forskellige områder.

En anden del af det er pålagt til offentlige myndigheder om at arbejde med ligestilling, hvorved også amter og kommuner tænkes inddraget mere i arbejdet.

Endelig sker der en udvidelse af Ligestillingsrådet med to nye repræsentanter, én for Dansk Kvindesamfund og én for kvindeforskningen.

På CD's vegne skal jeg sige, at vi naturligvis har stor sympati for, at der sker en udvikling i retning af ligestilling mellem kvinder og mænd, og vi har ved forskellige lejligheder udtalt os nøjagtig lige så positivt som alle andre. Alligevel kan vi have lidt tvivl i sindet om, hvor meget man opnår af reelle forbedringer ved pålæg og lovgivning. Men sigtet er vi som sagt enige i, og i øvrigt skal vi behandle spørgsmålet nærmere under de to næste punkter på dagsordenen.

Vi kan altså fra CD tilslutte os statsministerens lovforslag.

Pia Kjærsgaard (FP):

Blandt de mange gøremål, vor hårdt belastede statsminister har, er det at takkes Ligestillingsrådet. Statsministeren tager så seriøst på den opgave, at han endda har placeret en partifælle som forkvinde for Ligestillingsrådet.

Disse tilbagevendende debatter om ligestilling afleder selvfølgelig opmærksomheden fra landets elendige økonomiske tilstand, og for en stund glemmer vi, at landet ledes af en regering i alvorlig splittelse. Disse ligestillingsdebatter ser således ud til at blive en tilbagevendende begivenhed, og Fremskridtspartiet forstår fortsat ikke statsministerens dybe ærbødighed for dette emne.

I statsministerens seneste udspil, som Fremskridtspartiet ikke vil støtte, foreslår han, at »Latterligestillingsrådet« skal have mere kompetence. Det er et nyt dårligt forslag fra statsministeren, der åbner for mere bureaukrati, men det har denne regering jo bevist at den ikke har noget som helst imod. Hvordan skulle vi ellers have fået den overflod af offentligt ansatte?

Arbejdsgiverne går en ny tung tid i møde, hvis statsministerens dårlige forslag bliver vedtaget, så det håber jeg ikke det gør, selv om jeg godt kan høre på de ordførere, der har talt indtil nu, at der er en stor risiko for det.

Tænk blot på § 2, stk. 4, hvorefter det påbydes, at man adlyder Ligestillingsrådets mindste vink og giver enhver oplysning, der, som der står, er af betydning for Ligestillingsrådets virksomhed. Hvem i alverden skal afgøre, hvad der er af betydning for Ligestillingsrådet, hvis ikke det er Ligestillingsrådet selv? Værsgo, kæ-

[Pia Kjærsgaard]

re arbejdsgivere og organisationer, statsministeren ønsker at indføre en ny slags bagmandspolitik m/k til at kræve oplysninger. Det er fuldstændig grotesk!

For ikke at blive helt glemt har statsministeren indført sig selv i § 2, stk. 5, og i § 3, stk. 1 og 2, og det er meget interessant. Jeg vil dog gå så vidt i denne ligestillingsdebat, at jeg vil glæde mig over, at statsministerens mange ligestillingsbestræbelser forhåbentlig vil resultere i, at landets næste statsminister bliver en kvinde.

Glønborg (KRF):

Dette lovforslag giver Ligestillingsrådet muligheder for at gå nogle skridt videre i dets arbejde og at sætte nogle flere mennesker til at tænke i ligestillingsbaner.

Gennemførelsen vil styrke arbejdet med at fjerne de uretfærdigheder, som endnu kan findes på dette område, og derfor støtter Kristeligt Folkeparti lovforslaget.

Berlau (FK):

Nu er der jo flere, der kandiderer til statsministerposten her i landet, så jeg tror ikke, vi skal starte med at kønskvotere på lige netop det punkt.

Danmark er et besynderligt land for så vidt angår den ene halvdel af befolkningen. Alene den omstændighed, at vi er nødt til at vedtage love om, at vi agter at forbedre forholdene for halvdel af befolkningen, siger i sig selv lidt om, hvordan vi har indrettet vores samfund.

Jeg må indrømme, at jeg hører ikke ubetinget til dem, der jubler over, at ændringen, som den ligger her, giver anledning til stor optimisme hos den halvdel af befolkningen, som den tager sigte på. Jeg mener, man skal se i øjnene, at der er forholdsvis langt fra, at en lov er blevet vedtaget herinde, til den ude i virkeligheden kommer til at fungere på den måde, at der bliver ligestilling imellem kønnene på forskellige områder.

Det er ikke ensbetydende med, at vi ikke synes, det er et godt forslag, og vi vil naturligvis støtte det, idet det da i hvert fald i teorien giver mulighed for politikere til rundt omkring i verden at fortælle, at vi har en lovgivning, som stiller folk lige. At det i praksis nok vil fungere anderledes, viser den omstændighed, jeg omtalte indledningsvis: at vi er nødt til at lovgive på området.

Jeg er heller ikke begejstret for filosofien, som især dukker frem blandt karrierekvinder, om, at det vigtigste, man kan opnå i denne verden, er at få en masse kvinder placeret i nogle chefstillinger. Det virker, som om det er et mål i sig selv for en række karrierekvinder, og det kommer blot til at betyde, at lovene bliver indrettet herefter, hvorved den store del af den kvindelige halvdel af Danmark kommer til at halte uhjælpeligt bagefter.

Vi ser det meget ofte debatteret i offentligheden, om der er karrierekvinder, som har opnået chefstillinger eller ikke, og det er ligesom ud fra den situation, man måler Danmarks ligestilling. Hvis man har fået et par kvindelige chefer, er alting godt. Den opfattelse mener vi er forfejlet, det er efter vores opfattelse ikke det, man skal tilstræbe. Det er derimod ude i den brede del, at halvdel af befolkningen skal have forbedret forholdene.

Så vil jeg godt komme med en indvending, som vel nok nærmest er traditionel: Vi ser i Fælles Kurs ikke nogen speciel anledning til, at Dansk Arbejdsgiverforening skal have repræsentation i rådet. Dansk Arbejdsgiverforening er en lille bitte forening, som har forholdsvis få tusinde medlemmer, og der er overhovedet ikke nogen grund til at give Dansk Arbejdsgiverforening denne positive særbehandling. Men vi er naturligvis interesserede i, at LO bliver repræsenteret; den har 1,2 millioner medlemmer, og det er jo et helt, helt andet medlemstal end den lille pjatforening til Dansk Arbejdsgiverforenings.

Vi ser naturligvis positivt på, at Ligestillingsrådet får mulighed for selvstændigt at tage sager op og søge oplysninger ude omkring, også hos arbejdsgiverne, og vi ved da fra sager, som vi har været forholdsvis tæt på, at det kan være en meget stor fordel, dersom Ligestillingsrådet får disse muligheder, idet det vel nok har været noget handicappet netop på dette område.

Men altså positivitet bortset fra disse sure opstød, som også hører til.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg har blot en enkelt bemærkning til hr. Berlau i anledning af sammenligningen mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening. Sammenligningen gik udelukkende på antal medlemmer.

[Glønborg]

Jeg håber, at vi, der har stor erfaring i at være en lille gruppe, ikke vil cementere den opfattelse, at al indflydelse og altings betydning skal måles efter antallet af medlemmer.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Nu er jeg jo ikke så naiv som hr. Glønborg, der tilsyneladende tror på mindretalsbeskyttelse. Til gengæld har jeg den opfattelse, at man skal være demokrat og stemme efter hoveder og ikke efter hoveder. Jeg kan ikke forstå den filosofi, som indebærer, at 18.000 eller 20.000 medlemmer af én forening skal opveje 1,2 millioner medlemmer af en anden forening, og at man altid ligestiller disse to foreninger. Det er en økonomisk magt, man dermed tillader får en fuldstændig urimelig indflydelse i det samfund, vi lever i.

Men i øvrigt ville jeg ligesom hr. Glønborg sætte pris på, at de små partier i Folketinget fik en langt bedre repræsentation i forskellige råd og udvalg, end de har.

Statsministeren (Poul Schlüter):

I al korthed skal jeg takke ordførerne for en positiv modtagelse af lovforslaget. Det ser ud til, at vi efter et udvalgsarbejde kan imødesee, at langt den overvejende del af Folketingets medlemmer vil arbejde med på at få dette lovforslag igennem.

Fru Helle Degn og fru Lone Dybkjær rejste spørgsmålet om Ligestillingsrådets forretningsorden og spurgte, om ikke det var rettest, at den fastsattes suverænt af rådet alene. Det vil jeg godt være med i en diskussion af.

Man kan naturligvis diskutere, om det er korrekt. Hvorfor? Jo, ud fra det synspunkt, at Ligestillingsrådet med den karakter, det har, efter lovgivningen er et offentligt, retligt organ og ikke mindst – med de lovændringer, som forhåbentlig nu vedtages – et retligt organ med betydelig kompetence over for andre i samfundet: virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Det taler i og for sig for, at en minister, i dette tilfælde statsministeren, bør tage ansvaret for at prøve forretningsordenen.

Men jeg håber, at vi i hvert fald kan finde en fornuftig løsning ved, at vi samles om, at rådets dagsorden foreslås og udarbejdes af Ligestillingsrådet. Hvis det mod forventning skulle vise sig, at den er helt tosset, kan statsministeren altså forhandle med Ligestillingsrådet om den.

Jeg tror ikke, det er et stort problem. Jeg beder bare om, at vi diskuterer spørgsmålet om forretningsordenen ud fra synspunktet, at der her er tale om en lovgivning om et offentligt, retligt organ.

Fru Pia Kjærsgaard havde overhovedet ingen forståelse for ligestillingsproblemerne; det havde jeg heller ikke ventet. Fru Pia Kjærsgaard hånedede direkte denne bestræbelse; det havde jeg ventet. Det er der ikke noget at gøre ved.

Jeg tror, de fleste af alle os andre mener, at der er en sum af ressourcer, af talent, af muligheder i den halvdel af befolkningen, som er kvinderne, og som endnu ikke i det danske samfund bruges godt nok. Det er, hvad det drejer sig om.

Jeg tror, det danske samfund vil blive styrket af, at vi stille og roligt, men alligevel beslutsomt i disse år gør en indsats for at gøre det lettere for kvinderne at få en uddannelse og kunne konkurrere eller arbejde på lige fod med mændene både i den offentlige og i den private sektor. Det tror jeg vil være en fordel for det danske samfund.

Fru Pia Kjærsgaard er jo selv et eksempel på, hvor dygtigt kvinder klarer sig – trods alt. Jeg har den opfattelse, at når flere kvinder end nu når mellemliderstillinger og chefstillinger, vil det virke som en inspiration for andre kvinder til at søge uddannelse, og det er meget tit, hvad det drejer sig om. Vi har en samfundsmæssig interesse i at inspirere til, at flere kvinder overbeviser sig selv om, at det nytter noget og fører til et resultat at gå om bord i en faglig eller boglig uddannelse.

Jeg takker altså for tilslutningen fra alle sider, også fra hr. Berlaus side. Det skulle såmænd ikke overraske mig, om en undersøgelse ville vise, at hr. Berlau i det daglige arbejde er uhyre energisk for også at få flere kvindelige medlemmer af Sømandsforbundet.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg vil komme med en bemærkning i forbindelse med diskussionen om kvinder i ledelser, for den synes jeg er interessant. Det er en bemærkning til hr. Berlau selvfølgelig.

Det er et mål at få kvinder placeret i ledelsen i det danske samfund overalt, at få dem inkorporeret med deres ressourcer og positive bag-

[Helle Døgn]

grund, anderledes baggrund, anderledes måde at tænke og gøre og handle på. Det synes vi i hvert fald i vores parti i sig selv er væsentligt at få med.

Derfor kan vi lige så godt sige det ligeud: Det er et mål at få kvinder med i ledelsen overalt i samfundet. Det er såmænd ikke bare, som hr. Berlau gerne vil gøre det til, de dér karrierekvinder, der gerne vil det. Jeg kan forstå på den debat, der er her i dag, og det tilsagn, der er fra Folketingets partier, bortset fra Fremskridtspartiet, at det er en almindelig, generel holdning, at vi gerne ser de danske kvinder repræsenteret ligeligt overalt i det danske samfundssystem.

For at knytte an til fru Lone Dybkjærs bemærkninger synes jeg, det er en meget fin anledning, vi hermed får, til under udvalgsarbejdet at få noget statistik fra de enkelte ministerier om, hvordan sammensætningen er ministerium for ministerium, hvordan alders-, køns- og karrierefordelingen er. Lad os få det på bordet, lad os drøfte det, lad os se, hvilke planer der er, hvad der skal til, for at vi kan skabe øget ligestilling og helst i vor tid.

Jeg vil sige statsministeren tak for bemærkningerne. Lad os drøfte spørgsmålet om forretningsordenen. Jeg deler fuldstændig statsministerens bemærkninger om Fremskridtspartiets holdning til det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Med hensyn til den sidste bemærkning kommer det aldeles ikke bag på mig, at Socialdemokratiet og Det Konservative Folkeparti også er enige på det her punkt.

Det hjælper faktisk ikke, at statsministeren forsøger at charmere sig fra dette dybt deprimerende forslag. Det hjælper altså ikke. Fremskridtspartiet vil alligevel ikke stemme for forslaget. Det kan statsministeren være 100 pct. sikker på.

Når det bliver sagt, at jeg er imod ligestilling, er det forkert. Jeg er bestemt ikke imod ligestilling, men jeg er imod, at Folketinget blander sig i det. Det er fuldstændig overflødigt. Jeg har sagt det gang på gang, og jeg vil godt gentage det: Det er overflødigt, at Folketinget forsøger at gribe ind med lovgivning på ligestillingsområdet. Jeg kan henvise til adskillige eksempler, hvor det ikke har hjulpet en pind. Tværtimod

tror jeg, at det virker negativt hos kvinderne, ikke i Folketinget, men i befolkningen. Det er endnu et af de områder, hvor jeg synes, at Folketing og befolkning ligger meget langt fra hinanden.

Når det nu bliver sagt, at jeg er imod ligestilling, skal jeg blot henvise til sammensætningen af Fremskridtspartiets folketingsgruppe efter sidste valg, hvor vi rent faktisk er det parti, der har den største repræsentation af kvinder. Det er bestemt ikke sket ved positiv særbehandling. Jeg vil heller ikke sige det modsatte, det vil jeg bestemt ikke, men det er bestemt ikke, fordi vi på nogen måde er blevet sat forrest, eller fordi der er blevet taget mere hensyn til os eller på grund af positiv særbehandling. Det er udelukkende befolkningen, der har bestemt det. Det har intet med lovgivning eller noget som helst andet overflødigt at gøre. Jeg tror ikke, statsministeren kan stikke den.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Det er Fremskridtspartiets partigruppe nu ikke blevet bedre af, vil jeg nok sige.

Jeg vil godt takke statsministeren, fordi han udviste stor interesse for mit fag. Jeg kan da godt betro statsministeren, at vi inden for et meget traditionelt mandefag i de senere år har set en eksplosionsagtig udvikling, hvor kvinder har indtaget disse arbejdspladser. Rent faktisk førte min fagorganisation, Sømændenes Forbund, en af de første principielle sager om kvinders ret til ligestilling om bord i danske skibe i handelsflåden imod nogle af statsministerens venner.

Jeg vil meget nødig misforstås i spørgsmålet om lederstillinger. Det, jeg gav udtryk for, var, at jeg ikke er enig i den del af kvindediskussionen. Nu skal jeg ikke blande mig så overordentlig meget i den mere kvindelige diskussion, men jeg har da bl.a. en hustru, der deltager livligt i den, så lidt falder der af en gang imellem. Mit indtryk er, at der er en alt for stor del af debatten, der koncentrerer sig om, at blot vi får kvinder i lederstillinger, løser vi de problemer, der knytter sig til den ene halvdel af befolkningens undertrykkelse. Det er jeg dybt uenig i.

Jeg havde langt hellere set, at man f.eks. havde diskuteret, at kvinder i industrien hører til de lavest betalte mennesker i dette land. Jeg havde langt hellere set, at man havde diskuteret

[Berlau]

nogle af de øvrige problemer, som knytter sig til den kvindelige del. Det kan være børnepasningsproblemer eller andet. Der er en hel masse ting, som ikke har noget som helst at gøre med, om man har kvinder i lederstillinger eller ej. Det er efter min opfattelse væsentligt, men det er ikke ensbetydende med, at jeg ikke gerne ser kvinder i lederstillinger. Naturligvis gør vi det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 158:

Forslag til lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat (omtrykt) 14/1 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helle Degn (S):

Under højlydt protest fremlægger landets arbejdsminister Folketingets beslutninger om øget ligebehandling af kvinder og mænd på arbejdsmarkedet ved barselorlov og med hensyn til Ligestillingsrådets kompetence. Når jeg siger det, refererer jeg til lovforslag nr. L 158's fremsættelse, som fra arbejdsministerens side er ret markant negativ.

Det havde klædt arbejdsministeren bedre at medvirke til det minimum af retfærdighed, man herved skaffer den kvindelige del af den danske befolkning, for det er en meget vigtig og nødvendig kulturel og social forandring, kvinderne i disse år bidrager med.

På barselorloven og viljen til at respektere den, den dejligste opgave, vi kan få, kan vi måle, hvor langt viljen til ligebehandling i det danske samfund i virkeligheden er kommet, hvor langt respekten for vore fælles børn rækker i hverdagen.

Socialdemokratiet glæder sig til et godt udvalgsarbejde. Her vil vi især opfordre til, at vi ser yderligere på § 16, stk. 4, hvori der står, at såfremt en afskedigelse finder sted under fravær på grund af graviditet, barsel eller adoption, skal arbejdsgiveren godtgøre, at den ikke er begrundet i disse forhold. Vi mener, at det ikke kun skal være under fravær, men i det hele taget i den periode, der her er tale om.

Ligesådan finder vi, at vi bør have en diskussion om længden af den periode, hvori en kvinde sikres imod afsked. Der findes fødsels- eller graviditetsbetingede sygdomme, som kan have et langt forløb, eksempelvis bækkenløsning, en lidelse, som heldigvis kun få kvinder får. Den lidelse kan i mange tilfælde ikke helbredes inden for en 120-dages-grænse, og derfor har jeg set eksempler på kvinder, som har mistet deres job. Det synes jeg vi må se at finde en løsning på.

Jeg har også mange eksempler på, at arbejdsgivere under ansættelsessamtaler med unge kvinder stiller spørgsmål om graviditet, familieplanlægning, og hvor mange børn kvinderne har, spørgsmål, som absolut ikke stilles til mandlige ansøgere. Vi må under udvalgsbehandlingen se på, om vi kan lægge nogle bremsen på en sådan adfærd.

Vi må se på, om nogle arbejdsgivere modtager dagpengerefusion uretmæssigt, når en afskedigelsessag er rejst. Forslaget rummer ikke et egentligt forbud imod afskedigelse, hvad Socialdemokratiet stillede forslag om i sidste folketingssamling. Bevisbyrden er foreslået vendt af folketingsflertallet, ligesom godtgørelsen er blevet forøget. Genansættelsesønsket er også med i forslaget, og det hilser vi velkommen.

Socialdemokratiets forslag om offentlige myndigheders bødeansvar ved overtrædelse af lov om ligebehandling er med i dette forslag, hvilket vi naturligvis kvitterer for og kun finder helt naturligt. Men hvorfor kun et bødeansvar, når det handler om ligebehandlingsloven? Det synes vi, at vi nok lige skal drøfte.

Vi vil fra Socialdemokratiets side tilsige lovforslaget vores støtte og en positiv medvirken under udvalgsarbejdet.